

LEIDŽIA ALPINIO

LEIDŽIA LTSR NACIONALINIO PARKO DIREKCIJA

Leidžiamas nuo 1984 m.

1988 m. sausio mėn.

Miškotvarka — tai specializuota miškininkystės veikla, nukreipiajanti racionalu miško naudojimą, jo produktyvumo didinimą, aukrimą, miškų apsaugą ir miškininkystės ūkio kultūros kelią. Siame ilgame ir gilius prasmės apibūrimė naudinga bučų pasidomėjant paskutiniuojančiuoju daliu — apie miškininkavimo kultūrą. Miškotvarkos specialistai aplanko kiekvienu miško kvarčala, pavalkšo po kiekvienu sklypą ir surenka reikalingus duomenis apie medynų rūšis, amžių, tūri, hidrologijos režimą, nurodo ūkines priemones. Taip paveleliai iš praeities. Dabartiniai

radarbiai pateikė 37 rūšių retųjų augalų, esančių daugiau kaip simtme augimviečių, sąrašą. Miškotvarka į tai atsižvelgė ir šias augimvietes užfiksavo savo dokumentuose. Rečiusius augalus privalu išsaugoti. O kaip? Tuose sklypuose neleidžiamas kirsti miško besniegiu laikotarpiu, nes traukiant nukirstus medžius, važinėjant technikal, suardoma netik miško paklotė, bet ir dirvos sluoksnis. Apsaugos priemonė gana veiksminga, nes dauguma augalų daugiaumečiai, turi žiemomis žaknias. Tačiau nerimą kelia tai, kad miškininkai silpnai, o dažniausiai — ir visai

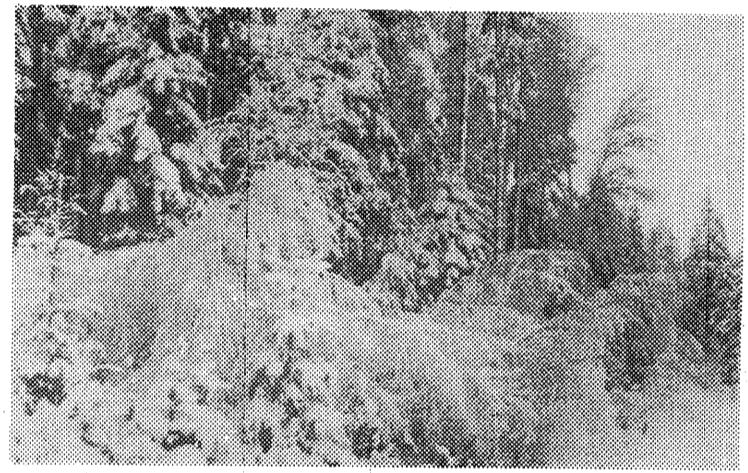
jų slambinimas iki keturių vykobe parko darbuotojų konsultacijos arba bent išankstino informavimo.

Specialistai nužiūrėjo ir dokumentalai nurodė 45 valzdingus medynus, o valzdingų medžių suragis buvo 48. Jų išsaugojimo problema sudaro ta pati priežastis: juk išpūdingo amžiaus medžių grupe — tai ne jaunuolyno kuokštasis, o medienos išteklių. Idomu, kad valzdingi medynai ir pavieniai medžiai buvo atžymetiniai pirmoje miškotvarkos (1975 m.) dokumentuose, bet iš jų reikšmė parko mišku estetiskumui dėmesys neatkreiptas. Tai ne vien estetikos reikalavimas. Biandūs medžiai, jų grupės ir plotai labai reikalingi, ir gyvūnių

grozai ir ne gamtos turinimui, o gamybai skirti parko miškai. Gincytina ir parko mišku ūkinės zonos būkle. Miškotvarkos specialistai ją numatė kaip zoną, kurioje būtu pažangiai ūkininkaujama, o darbai būtų demonstruojami kaip pavyzdiniai. Deja, taip neatsitiko. Gamtosaugos pastumėta į šalį, o miško eksploravimas buvo jo pagrindine paskirtimi. Apie šiuos reiškinius, susiklosčiusius praktinėje veikloje, kalbama ir naujosios miškotvarkos metžiagoje.

Dar viena gera naujovė — pasirūpinimas išsaugoti 21 retųjų paukščių lizdavietę. Plėšriųjų paukščių ir juodųjų gandru lizdai yra ilgaamžiai ir gali būti apgyvendinti kasmet. Ypatingai retu paukščių (iš Raudonosios knygos sąrašo) lizdavietės apsaugotos rezervatinio režimo apsauga, kitu — draustiniu režimu. Tai yra pirmieji tokio tipo maži ornitoliginių draustinių respublikoje. Pradžia graži, pavyzdinė ir sektina. Tačiau abejonių kyla ir čia: šios apsaugos priemonės yra kliuvinys vykdant gamybinius planus, miškininkai privalo atsargiai dirbti su technika, varžyti gamybos laisvę. Naujosi miškotvarka žymiai pazarangesné už pirmąjį. Joje daug vėles paskirta nacionalinio parko gamtos įdomybų ir vertibių globali. Tačiau kaip tai išgyvendinti, jei miškininkai ir toliau priversti nemažinti medienos paruošimo gamybinių planų. Parko darbuotojai ir gamybininkai tebera sustatyti į priešininkų pozicijas. Kaip pasiseks atlikti kiekviename savas pareigas?

Bronius SABLEVICIUS
Nacionalinio parko mokslinis bendradarbis

Istorijos puslapiai

Šia publikacija pradedame eilę pasakojimų apie Minčios mišką.

Minčios miškas

„Iš šiaurės rytus nuo Tauragnų ežero, abipus Minčios upės (Lūšių ežero — Žeimenos intakas, 35,2 km ilgio), Salako link teisiasi didžiausi Minčios miškai,

1925 m. apėmę 3207 ha plotą. Jų viduryje gausu ežerų ir ezerelių, teka minėta upė. Pats miškas sausas ir gražus; vyrauja pušys ir eglės, esama kiek lapuočių medžių ir krūmų. Miške veisiasi daug stirių, vilkų, lapių, baltųjų ir pilkų kiškių, opšrų (baršukų), šeškų, kartais pasirodo ir sernų.

Pietinėje miško dalyje, 12 km į šiaurės rytus nuo Tauragnų, yra sena Minčios gyvenvietė. Seniau čia buvo palivarkas, priklausę Tauragnų dvarui. XIX a. viduryje čia buvo įrosta varinių indų dirbtuvė, kurioje dirbo vienas meistras ir šeši darbininkai, baudžiauninkai. Dirbtuvėje buvo viena mašina, vandens jėgos varoma. Iš baudžiaus laikų čia pailkės malūnas. Jis suko Minčios upelis, kuriam niekada netruko vandens, nes jis matintino mišku versmės. Cia įsikūrusi girininkija, pradžios mokykla, klasės trobesių. 1923 m. Minčioje buvo 9 sodybos ir 48 gyventojai. Tebebuvo išlikę mūriniai liejyklos pamatai, prie kurių ir gyveno viena žydų šeima, jos galva gvrėsi esas tos dirbtuvės vedėjo ipėdinis. Malūnas dabar valstybės, ji nuomoja Antanas Juodvalkis.

Prie vakarinio miško krašto yra Balčių kaimas ir to paties vardo ežeras Baltys (Baltelė). Cia vرا netyrinėti pilkapiai.

Kad ir gerokai prareintam miško masyvui traukiant Salako link, yra Avinostos kaimas, daugiausia rusų kolonistų gyvenamas. Nuo čia prasideda didžiulis pilkapynas. Netoli Kirveliškių

eiluglio sodybos taip pat yra senkapių.

Minčios miškas buvo mažiau išskirtas, kaip kiti aplinkiniai, pvz., Ažvinčio miškai, mat miško medžiaga šia prastesnė. Dabar gerokai kertamas. Jo medžiai ganbenami į Antalieptę, iškraunami prie Sventosios upės ir sielais plukdomi žemyn, Sventaja, Neringa, Nemuna. Minčios giria taip pat tenkina vietos reikalus: iš jos medžio pastatyta nemažai mokyklų, bažnyčių, klebonijų, ūkinų gyvenamujų namų, šiaip ūkio pastatų; menkesnė medžiaga naudojama kurui. Miške yra vietų, kur auga labai skalios pušys, tinkamos balanoms, iš kurių salakiškiai ir tauragniskiai gamina pintines ir kitus namų apyvokos daiktus, o balanų gadynėje tam siausiai žemos vakaraus jomis apsisviesdavo trobas. Apylinkės gyventojai, dirbdami miške įvairius darbus, kartais neblogai uždirba. Minčios ir Ažvinčių miško medžiagą perka žydai ir parduoda Belgijos pirkliams. Prie Balčio ežero įrosta didžiulė leliųpiuvė, kurios garo mašinas kurena pjūvenomis.

Su Minčios mišku susiję keletas istorinių įvykių. 1863 m. sukilimo metu čia laikėsi sukilėlių vado Kaspero Maleckio vadovaujančios būrys, atėjęs nuo Tauragnų. Gegužės 16 d. sukilėliai susikovė su carinės kariuomenės daliniu, užmušdami 8 ir sužiedami 12. Po to sukilėliai persikelė į Labanoro miškus. Pirmojo pasaulinio karo metu čia slapstėsi rusų karo belaisviai.

Minčios miškai jungiasi su Ažvinčio (Užvenčio) ir kt. miškais“.

Parengta pagal knygą „Utenos apskritis“

Miškotvarka ir gamtos apsauga

gamtos gynimo laikotarpiu kertant mišką tapo būtinė aisižvelgiant į kūrimo kokybę, o galbūt ir į kūrimo korekciją iš anksčio ir vete. Ypač aukštos miškininkavimo kultūros reikalių, a nacionalinio parko miškai, vertingi visus pirmas ne medienos ištekliais, o tuo, kad jie yra sudėtinė ir itin svarbi biosferos dalis, susidedant iš daugybės tarpusavyių susijusių komponentų — priaudant dirvožemiu, drėgmei ir mikroorganizmais. Iškirtus miško plotą, ten įvyksta ekologinė miškininkavimo suvarta — dešimtmiečiai susistovėjant gamtiniai procesai. Per labai trumpą laiką žuna gyvūnai, išnyksta buvusi augalija, o jų vieta užima naujos, tai vietai nebūdingos rūšys. O „pirmykščiai“ individai į šią vietą imas gržti tik praslinkus dešimtmiečiams ir dar vėliau, tačiau vietovė jau liks pakitusi. O jeigu miškas slepia retas gyvūnai ir augalų rūšis, dar menkai ištyrinėtas arba dar nepritaikytas liaudies ūkyje? Vienas nacionalinio parko uždaviniai yra sugebėti išsaugoti ne tik atskiras retas rūšis, bet ir kuo mažiau pakeista miško ekosistemą. Stal kodėl ūkininkavimas parko miškucse privalo būti lankstus, ekologiškai pagrįstas bei motyvuotas ir turėti gamtosauginę, o ne amžybinę kryptį.

1985—1986 m. vykusi miškotvarka (projekto autorius F. Jončys) buvo palanki mūsų miškų apsaugai. Parko moksliniai bend-

nepažiusta retųjų augalų. Buvo megintas kai kuriuos miškininkus supazindinti su saugomais objektais, tačiau jie tam tiksliai neuri laiko, be to, vienkartinis augalo padidymas, žinoma, neatsiklauso. Taigi, nagrinėjant vien tik saugomosios totoros būklę ir jas perspektyvas, tampa aikštu, jog intensyvi gamyba neleidžia atlikti gamtosaugos tokiu lygiu, kuriuo turėtų buti aprupinti parko miškai. Padėti apsunkina nepateisinamas dviejų girininkijų suslambinimas. Dvigubai didesniuose plotuose (pvz., Minčiagių girininkija, i kurią įjungta Minčios girininkija, turi 6,5 tūkst. ha), girininkui nėra laiko ne tik pazinti, bet ir galvoti apie kažkokius „mažmožius“, nors jie iš Raudonosios knygos. „Girics“ 1985 — 2 skaitome: „Atsigrežiant į (...) gamybos bei darbų apimtis ir siekiant tobulinoti gamybos valdymą, nuo 1985 m. sausio 1 d. iš Ignalinos miškų ūkių Kazitiškio ir Vaišniūnų girininkijų (...) organizuoja Vaišniūnų girininkija su miško meistrijomis“. Girininkijos su jungtės, kaip matome, ne parko gamtosaugos, o gamybos tobulinimui. Gamtos verbių apsauga šiuo atveju ignoruota, juolab, kad šios girininkijos atsižurėdaugelio kitų, eilinių respublikos girininkijų stambinimo saraše. Esu ne kartą prisilauses miškininkų kalbų, ginančių parko miškų gamtą, o tuo metu faktai rodo kitą. Pvz., šešių girininkikių

šėlusi vėtra, nešdama virš raištų pirkias, iškarstę jas po ažuolais apaugusias salas. Taip vienai Varniškių atsirado keturių. Toje vietoje, kur žaibai prarinko žemę, dabar teka Pliaušės upelukas.

LEGENDOS. SAKMĖS. PASAKOJIMAI

Apie Varniškių kaimus

Perkūnas užsirūstino ant Varniškių kaimo stabmėdžių, debė-

simis užtemde dangų ir pasiuntė į žemę žaibus tvarkai daryti. Pa-

Trisdešimt metų miško takais

Važiuodami Kaltanėnų girininkijos keliais, pamatysime švarai išvalytas pakeles, gražai išugdytus jaunuolynus, stropiai įrengtas priešgaisrines priemones, kruopščiai prižiūrimas rekreaciniu požiūriu įdomesnes vietas. Visa tai Vytauto Igaunio vadovaujamos Kaltanėnų girininkijos darbuotojų ir jos talkininkų nuopelnas. O talkininkų ši girininkija turi nemažai ir labai šaunių. Kaltanėnų mokyklinė girininkija — viena veikliausių respublikoje. Sioje mokyklinėje girininkijoje ypač skatinama mokinų iniciatyva ir savorankiškumas. Neatrūksta mažiesiems miško bičiuliaių ir tėviško girininko rūpesčio. Netoli Kaltanėnų miestelio, Žeimenos ežero pakrantėje, įrengta jauki jaunuų miškininkų iškylavietė.

Nemaža padirbtė auklėjant miško lankytoujus, sudarant sąlygas jiems čia kuo geriau pažilioti.

Pušynų pavėsyje miško aikšteliše, ežeru ir Žeimenos upės pakrantėse išradinėti įrengta ne viena atokvėpio vieta. Gausiai lankomis pieštinėje Žeimenos ežero dalyje įrengtas pavėsinė, informacinių stendų ir sportinių prietaisų turtingas sveikatingumo takas. Miško baldai ir kita įranga poilsiauvietėms prigaminami čia pat vietoje, prie girininkijos veikiančiam miško baldų ceche.

Vytautas Igaunis Kaltanėnų girininkijoje dirba nuo 1957 metų rudens, kai baigė Lietuvos žemės ūkio akademiją. Dirbtu buvo sunkoka, trūko ne tik darbo įgūdžių, bet ir priemonių. Tačiau V. Igaunis pasirodė kaip sumanus vadovas, gabus organizatorius. Jo vadovaujama girininkija nuolat išvoko gamybinius planus, dažnai užima pirmasias vietas socialistiniame lektyniavime. Už aktyvią gamybinię ir visuomeninę veiklą V. Igaunui TSRS valstybinis miškų ūkio komitetas suteikė I klasės girininko vardą. Jis yra apdovanotas Liaudies ūkio pasiekimų parodos ir darbo veterano medaliu. Miško pramonės ministerijos, gamtos apsaugos draugijos garbės raštai, ženklais, daugeliu miškų ūkio garbės raštų ir padėkų.

Jam ne kartą buvo siūloma dirbtu aukštėsnėse pareigose miškų ūkioose, tačiau jis traukė miškas, noras būti arčiau gamtos. Nepastebimai prabėgo 30 metų besidarbujant vienoje vietoje. Nesurasiame girininkijoje takelio, kurio nebūtų keliaučių savo pamėgtais ir išpuoselėtais miškais visada žalus ir energingas. Vytautas Igaunis. Kiekvienas apsilankęs jo valdose greit pastebės, kiek daug čia išėta nuoširdaus darbo. Visa tai girininkas užfiksavo Kaltanėnų girininkijos metraštyje. Šis metraštis — neįkainojama girininko dovana visiems nacionalinio parko miškų draugams.

O iš šio girininko darbų yra ko pasimokyti. Pažydzdžiu, V. Igaunis suprato savo kaip giri-

ninko pareigą, nusižengiant instrukcijai iš ankščiau; išsaugoti nuo kirtimo 4 ha brandaus pušyno sklypą Žeimenos upės vingyje. Sio poelgio reikšmę sunku pervertinti, — dabar šis sklypas jau sengirė — brandžiausią visoje Kaltanėnų girininkijoje pušų lopinėlis. Naujoji miškotvarka visiškai patvirtino šio girininko sprendimo teisingumą — miškotvarkos specialistų šis sklypas įtrauktas į vaizdingų medynų sąrašą ir siūlomas skelbtu gamtos paminklu. Laikas pateisino ir kitus girininko sumanymus. Dabar (kaip ankščiau žemės ūkyje) susigrębta, koks nepakeičiamas mūsų šaunusis arkliukas yra kai kuriems miško darbams. Platus arklių panaudojimas ištempiant nukirstą medieną laikoma kone vienintelė išleitimie siekiant sumažinti miško paklotei daromą žalą. (žr. „Švyturys“, 1987, Nr. 24). Tuo tarpu V. Igaunis niekada šio žmogaus pagalbininko ir nebuvu paniekinės, arkliui jo girininkijoje visada atsiradovo vietas.

Linkime, kad ir ateityje Vytautas Igaunis būtų atidus miškams ir juos lankantiems žmonėms, o jaunesni miškininkai sektų jo geru pavyzdžiu.

Albertas KULBIS

Ignalinos miškų ūkio rekreacijos meistras
Nuotraukoje: girininkas Vytautas Igaunis.

Prisėskime ir pamąstykimė

Pastebėjimai

— Kai kurie žmonės sodo takelius laiko geriau už gamtą.

— Ar pelninga pačiam save apgaudinėti?

— Gatvės valkai, neužmirškite, kad žvalgždė tarp namų nėra lempa.

— Ir akiainai neišgelbės akių, pilnų dulkių.

Eikite pas gydytojā.

— Kaip aklas gali aprašyti obels žiedus ar bokšto aukštį?

— Naktį ménulis, dieną Saulė.

Net ir kvailas sutvarko gyvenimą pagal tuos spinduolius.

— Daržininkai te pasitenkiniai na šeimininkavimu savo daržuose.

— Iš to bus nauda ir jiems, ir juos supančiai gamta.

— Nuraminti bangą galima tik lašku išpiltu aliejumi.

LIAUDIES ISMINTIS

Aleksas DABULSKIS

Koks jų širdies gerumas —
Supt ir supt ant šakų svetimus

vaikus!

Koks jautrumas —
guost ošimų kiekvieną praeiv!

Koks pasiaukojimas —
kuo mūsų daugiau, tuo jų mažiau.

MEDŽIŲ DAINOS

Ažuolas

Didingas ir šventas pagoniškas dieve!
Su virpuliu paliečiu tavą žieve.
Prabocių kauleliai seniai sudūlėjo,
O tu šimtus metų grumesi su vėju.
Išnyko alkakalniuos senos šventovės,
O tu lyg paminklas mūs praeitai stovi.
Joks viesulas žalio tavęs neišraus,
Ir žemė, ir saulė su tavim bendraus...
Ilsiuosi po tavo žalio valniku,
O volungės juokias sidabro juoku.

Nijolė LAURUSEVICIENĖ

Eglė

Po tavo gotišku skliautu
Aš viską, viską suprantu —
Kad išdavyste amžina,
Kad liksiu pagaliau viena,
Kad smėlis kraujo putą gers,
Kad senos žaizdos atsivers,
Kad liks tik sielvartas nykus,
Nes medžiai paverčiai vaikus,
Kad niekas manęs negedės,
Nes medžiai neturi širdies.

Huculų arklio sugržimas

I Karpatų nacionalinį gamtinį parką atvyko du neįprasti autofurgono keleiviai — Natalij ir Merkura — grynameisliai huculi arkliukai, gimię ir augę Čekoslovakijoje. Ten juos globojo čekoslovakų sportinė draugija „Asten-hucul-klub“, užsiimiant taip pat ir šios arklių veislės atstatymu.

Grynameisliai huculų arkliai, kaip mano zoologai, išsaugojo savo laukinių arklių — tarpanų, iki XIX a. pab. gyvenusius ir Ukrainos stepėse, genetines savabes. Karpatų kalnuose gyvena beveik pusę visų Ukrainos faunos atstovų. Deja, ir čia neįšliko tokie reti gyvūnai kaip tauras, paukštis drofa ir kiti. Ne taip seniai — iš sugražinti ankstesni gyventojai — stumbrai, o jų atvaizdai puošė kai kurių Užkarpatės miestų antspaudus. Ir štai dabar dar vienas papildymas — nedidelė kaimenė huculų veislės arklių iš Čekoslovakijos.

Be Natalij ir Merkuro, i Ukrainos Karpatus dar atgabent Lordas, Ikarusas ir Filijus. Pastaraisiais trimis rūpintis „Priekarpates“ susivienijimas. Jo darbuojai ir yra huculų veislės arklių savo kraštui sugržinimo iniciatoriai. Juos įkvėpė šios veislės arklių plataus pritaikymo Čekoslovakijos liaudies ūkyje pažydys.

Cekoslovakijoje i šiuos arklius žiūrima su ypatinga pagerba. Savo laiku jie gerai pasitarnavo Karpatų kalničiams, o paskutiniojo karo metais — čekoslovakų generolo L. Slobodos kariams ir S. Kovpako junginio partiza-

nam. Huculų veislės arkliai lengvai įveikia stačius šlaitus ištempiant nukirstus medžius, išdirbant laukus, gali gabenti keturis karus iš svorių viršijančių krovinių. Šiuos 130 — 140 cm aukščio, išgimta prielankumą žmogui turinčius gyvūnus čekoslovakai naudoja ir reabilitaciniams vaikams kai kuriais stuburo susirgimais jodinėjimui.

Visi i Ukrainą iš Čekoslovakijos atgabenti huculų veislės arklių nuotraukafuoti. Jų nuotraukos kartu su morfologiniais duomenimis išsiuntinėtos visiems miško pramonės kombinatams, kur priskaičiuojama apie du tūkstančius vietinės kilmės arklių. Cia atrinks gyvūnus, turinčius gyvūnų „etalonų“ iš Čekoslovakijos savabes. Po to bus sukurtas speciali ferma šios veislės arkliams. Nuo to prasidės huculų veislės arklio Huculų kraštui sugržinimo operacija.

Karpatų nacionaliniams gamtiniam parkui atiduoti arkliukai įtempiantū labai rimtais. Jie jau rūpinasi tarpvalstybinės asociacijos huculų veislės arklio išsaugejimui ir pagausinimui sukurimui. Iškeltas pasiūlymas laukinio tarpano palikuonį huculų veislės arklių įtraukti į TSRS ir Ukrainos TSR Raudonąsias knygas.

Parengė Aringas GORODECKIS

Minėjimai. Sukaktys

Bitininkystės tėvas

Rėminės bitininkystės tévo Lietuvoje vardą pelnė buvęs ilgametis LŽŪA profesorius akademikas augalininkystės ir žemdirbystės katedros vedėjas Jonas Kriščiūnas. „Per 60 kūrybingų metų jis paruošė ir išleido per 80 knygų, vadovelių, brošiūrų, paskelbę gerą tūkstantį straipsnių įvairiais agronomijos ir kita klausimais. Bene daugiausia, apie 300 pavadinimų (iš jų 13 knygų ir brošiūrų), paraše bitininkystės klausimais“.

Algirdas GIRULIS

Idomu žinoti

— Bendras mišku apaugęs plotas nacionaliniame parke (NP) — 18024 ha arba 59,7 proc. viso parko ploto.

— NP miškingumas daugiau negu dvigubai didesnis už respublikos miškingumą (27,9 proc.).

— Du trečdaliais visų valstybinių parko miškų sudaro 4 ryškūs miškų masyvai: Ažvinčių giria (26 proc.), Minčios giria (16 proc.), Linkmenų (15 proc.) ir Pakretuonio (10 proc.) miškai.

— Visi NP miškai ūkiniai požiūriu priskirti I grupės miškų nacionalinių parkų miškų kategorijai.

— 79 proc. NP miškų — pušynai, 10 proc. — beržynai, 7 proc. — eglynai, 3 proc. — juodalksnynai, 1 proc. — baltalksnynai.

— Bendras spylgiuočių plotas NP — 86 proc. viso miškų ploto.

— 4 ha užima Pabaluošės kadagynas.

— Drebulynu NP — 31 ha; pavieniai sklypai (viso 13 ha) — usos, klevo, tuopos, gluosnio, liepos, guobos, blindės medynų.

— Vidutinis parko miškų amžius — 59 metai.

— Šimtamečiai ir senesni tétra 1406 ha pušynų ir 205 ha eglynų, t. y. 10,5 proc. visų spylgiuočių ploto.

— Ažvinčių girioje yra ir 150—170 metų amžiaus sulaukusiu pušų.

— 3 proc. visų NP miškų apima Gamtinė rezervatinė zona, 95 proc. jos — Ažvinčių sengirė (626 ha), 5 proc. — Giunučių ažuolynas (32 ha).

— Miškotvarkos specialistai teigia, kad Ažvinčių sengirė ligios nėra Lietuvoje.

— 12 proc. (iš skaičių patenka ir Gamtinė rezervatinė zona) visų NP miškų apima Genetinės rezervatas.

234759, Ignalinos r., Palūšės p., Antadringė, Lietuvos TSR nacionalinio parko direkcija.

Spaudai parengė A. Gorodeckis. Nuotraukos B. Šablevičiaus. Spausdino Utenos spaustuvės Ignalinos filialas. 1988. Tiražas